

מאמצים ועם זיכרון בלתי מוגבל. זה קרה פעמים אחדות במשך שנות בית הספר. אבל תנאים כאלה היו קיימים, לגבי זידי, לעתים נדירות.

כל התיאוריות על חיזוק הגוף באמבטיות מי ים והשפעתן לעומק, לא רצו להתאמת אצלי, הסתיו והחורף היו רצופים במחלות שרדפו זו את זו, בעיקר ברונכיטיס וחום גבוה. הוציאו אותי מבית הספר ולקחו מורה פרטי צעיר, שצריך היה לקדם אותי מבחינה אקדמית לרמה הדרושה. איני יודע אם, ולאילו רמה הגעתי; עד שחזרתי ללימודים סדירים בבית ספר עברו כמעט שלוש שנים, ואז עברתי כבר לתיכון. כדי לתקוף את הבעיה הבריאותית נועצו בסוללה של רופאים. נסענו לברלין, לרופא המומלץ התורן. נסיעה לרופא הייתה תמיד מלווה בחששות מסוימים: בגיל שנתיים עברתי כריתת שקדים שלוש פעמים, ולא היה בכך לשנות את מצבי הכללי. הפעם השלישית עדיין זכורה לי: קבלתי הלם מההרדמה באתר: שנים לאחר מכן לא הייתי מסוגל להריח מי קולון או טרפנטין בלי לקבל בחילה; שהיתי יומיים בבית חולים והאכילו אותי גלידה לשיכוך כאבי הגרון.

לא, ביקור אצל רופא לא היה אטרקציה עבורי, לכן הומתקה הגלולה ע"י הסחות דעת סביבתיות. לקחנו טקסי אדום מתחנת הרכבת בברלין למרפאת הרופא אי שם במערב העיר. ביקור בגן חיות, בית קפה עם שוקולד וקצפת, או עוד יותר מושך: קניית נקניקיות או פסטרומה במעדנייה (כשרה), פסטרומות לארוחת ערב או לאכילה עם לחמנייה טרייה בדרך הביתה. בדרך כלל הסתיימה נסיעה של שעה וחצי מברלין לווריצן בכאב ראש או בחילה: לכן נסיעה לברלין פירושה היה תמיד ביקור אצל רופא (בשנים אחר כך לטיפול אורתודנטי) וכאב ראש.

עברתי אפוא מבחר רופאים: רופאי ילדים, רופאי א.א.ג., רופאים למחלות פנימיות. לכל אחד מהם היו עקרונות וקו מנחה. הם היוו מעמד חברתי בולט ונמנו, בלי יוצא מן הכלל, עם עם הסגולה; ישבנו בעמנו. רופאי הילדים בדרך כלל הניחו, שהילד מפונק והאם היסטרית. רופאי א.א.ג. תמיד הביעו צער עמוק, אם לא היה דבר מה לגרד או לכרות. האינטרניסטים הגדירו את הבעיה: ברונכיטיס כרונית קשה, שעלולה במרוצת הזמן להשפיע על הריאות (צלקות בריאות מהתקופה הנ"ל נראות עוד היום בצילומים). מה לעשות? אם הם לא השפיע, יש לנסות בדרך אחרת: השפעת המלח בצורה בלתי אמצעית.

הוצעה זלצונגן (Bad Salzungen) שבתורינגיה, גרמניה תיכונית. בתורינגיה מצויים מרבצי מלח גדולים. מלח באירופה לא מופק מהים אלא, בדרך כלל, נכרה במכרות מלח. אך קיימת גם צורה אחרת של הפקת מלח, וזאת באמצעות הסלינה (Saline). היו בזלצונגן אגמי מלח תת-קרקעיים גדולים. מי האגמים נשאבו למעלה ופוזרו בתהליך של טפטוף איטי מעל הסלינה, מתקן איזוד רב ממדים, מורכב מענפים יבשים מרוסקים, שיחים קוצניים מעוצים וכדומה, הכל כבוש לקירות עבים של מטר עובי ועשרות מטרים אורך ובגובה של שלושה, ארבעה מטר. בסלינה עשרות קירות או סוללות כאלה, עליהם המים מטפטפים ועם ההתאיידות משאירים את המלח בתור משקע על הקירות הקוצניים. כיצד הפיקו את המלח מהקוצים איני יודע - המתקן היה פתוח לקהל בצורה של טיילת (יותר דומה למבוך) והיווה את מרכז המרפא: לטייל יום יום שעות רבות בין קירות הסלינה ולנשום את האוויר הלח רווי המלח. לצורך זה המתרפאים לבשו חלוק לבן וכובע בד לבן, על מנת לשמור על הבגדים שהיו נהרסים ע"י המלח. בנוסף לכך צריך היה לעבור טיפולים במכון מיוחד לשיטפת האף, אמבטיות המלח וחדר ייבוש, חדר קריאה בעל לחות יחסית נמוכה מאוד, בו ישבו וקראו כדי לייבש את מערכת הנשימה אחרי לחות הסלינה. אל תשאלו למה ומדוע.

התמקמנו ב - Kurhaus, בית מלון קטן במרכז של זלצונגן כמקום מרגוע, על שפת אגם גדול, מוקף הרים ויערות. הרי תורינגיה הנם הרים בגובה בינוני, 500-800 מ' מעל פני הים. חדרנו היה בכיוון האגם, בקומה שנייה, מעל המרפסת הגדולה בחזית המלון. את הארוחות אכלנו בחדר האוכל של המלון, לרווחתי ליד שולחנות בודדים ולא ב- Table d'hotes (שולחן ארוך גדול), והזמנו a la carte, לפי בחירה ולא תפריט, ובצורה זו איכשהו התרגלתי לאוכל - הפעם לא כשר. הציבור היה מעורב, בחלקו יהודי. אחרי ביקור אצל רופא מקומי, מומלץ גם כן, שהיה ממונה על המרפא, הוחל ברוטינה היום יומית של ה - Kur, הטיפול.